

۹۱ - اباحه ربا با عدل و انصاف

و نیز در سؤال و جواب است: اینکه سؤال از منافع و ربح ذهب و فضة شده بود چند سنه قبل مخصوص اسم الله زین المقربین علیه بهاء الله الایهی این بیان از ملکوت رحمن ظاهر قوله تعالی اکثری از ناس محتاج به این فقره مشاهده میشوند چه اگر ربی در میان نباشد امور معطل و معوق خواهد ماند نفسی که موفق شود با هم جنس خود یا هم وطن خود مدارا نماید و یا مراعات کند یعنی بدادن قرض الحسن کمیاب است لذا فضلاً علی العباد ربا را مثل معاملات دیگر که ما بین ناس متداول است قرار فرمودیم یعنی ربح نقود ازین حین که این حکم مبین از سماء مشیت نازل شد حلال و طیب و طاهر است تا اهل ارض به کمال روح و ریحان و فرح و انبساط به ذکر محبوب عالمیان مشغول باشند آنه یحکم کیف یشاء و احل الربا کما حرّمه من قبل فی قبضته ملکوت الامر یفعل و یأمر و هو الامر العلیم یا زین المقربین اشکر ربک بهذا الفضل المبین علمای ایران اکثری به صد هزار حيله و خدعه باکل ربا مشغول بودند و لکن ظاهر آن را به گمان خود به طراز حلیت آراسته مینمودند یلعبون باوامر الله و احکامه و لا یشعرون ... و لکن باید این امر به اعتدال و انصاف واقع شود قلم اعلی در تحدید آن توقّف نموده حکمة من عنده و وسعة لعباده و نوصی اولیاء الله بالعدل و الانصاف و ما ینظر به رحمة احبائه و شفقتهم بینهم آنه هو التّاصح المشفق الکریم انشاء الله کلّ مؤید شوند بر آنچه از لسان حق جاری شده و اگر آنچه ذکر شد عمل نمایند البته حق جلّ جلاله از سماء فضل ضعیف آنرا عطا فرماید آنه لهو الفضّال الغفور الرّحیم الحمد لله العلیّ العظیم و لکن اجرای این امور به بیت عدل محوّل شده تا به مقتضیات وقت و حکمت عمل نمایند مجدّد کل را وصیت مینمائیم به عدل و انصاف و محبت و رضا اّتهم اهل البهائم و اصحاب السّفینة الحمراء علیهم سلام الله مولی الاسماء و فاطر السماء .

و از حضرت عبدالهه است قوله العزیز: اما مقدار ربح در معاملات نقدیه حضرت اعلی روحی له الفداء تنزیل تجارتی را مشروع فرمودند اما جمالمبارک بقدر امکان به تخفیف امر فرمودند و اگر نزاع و جدال حاصل گردد حکمش به بیت عدل است اما در خصوص ربح غیر جائز ربح فاحش است .

و در ضمن سؤالات از آن حضرت سؤال از مسئله ربا: و اب در قرآن چنین است که فائض مضاعف حرام است و شرح نزول آن این که یهودیان به طریق مضاعف و مضاربه فائض میگرفتند شخص اگر مقدار جزئی

قرض میکرد در اندک زمانی بقاعده مضاعف و مضاربه مبلغ کلّی میشد لهذا اوس و خزرج و سائر مسلمانان در زیر دیون عظیمه یهودیان بودند مبلغ اصلی را به کزّات گرفته بودند اما ربا جمع شد بدرجه رسیده بود که اداء آن ممکن نبود آنچه تحصیل مینمودند به یهود میدادند و خلاصی نداشتند لهذا آیه منع ربا نازل شد حال میتوان گفت که برای مضاعف و مضاربه ممنوع است و مورد چنین اقتضاء میکرد فی الحقیقه تنزیل تجارتي بسیار سبب رواج کار است و منع آن سبب وقوع عالم انسانی در تعب و ثروتشان در تنزل است اگر تنزیل تجارتي مجری شود عالم انسانی از بعضی مخاطرات نجات یابد .